

Het kanailje

Beelden uit het socialistische leven vóór de Eerste Wereldoorlog

*Hendrik Ollivier, departementshoofd Beeld
en Geluid AMSAB*

Gedurende de ruim vijftien jaar van zijn bestaan heeft het AMSAB, door geduldige prospectie en vooral door het groeiend vertrouwen van de talrijke schenkers, een ware schatkamer uitgebouwd met documenten die getuigen van de bewogen geschiedenis van de socialistische beweging en de sociale bewegingen in het algemeen. De tentoonstelling wil de bezoeker de gelegenheid geven zich een beeld te vormen van wat er zoal op het AMSAB wordt bewaard. Bijna vanzelfsprekend staat daarbij de geschiedenis van de socialistische beweging centraal.

De tentoonstelling toont uiteraard niet "de" geschiedenis van de socialistische beweging. Wél worden de belangrijkste krachtlijnen en thema's belicht: de eerste arbeidersorganisaties, de oprichting van de BWP en de strijd voor Algemeen Stemrecht, de strijd voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden, het anti-militarisme, enz.

Ook het sociaal-culturele verenigingsleven komt in de tentoonstelling ruim aan bod. Daarmee geven we niet alleen een meer representatief beeld van de collecties van het AMSAB maar sluiten we wellicht ook beter aan bij de leefwereld van de gewone militant. Voor hem of haar waren de fanfare, het zangkoor, de turnclub of toneelkring niet zelden even belangrijk, zoniet belangrijker, dan de vakbond of de partij.

*Betoging voor Algemeen Enkelvoudig
Stemrecht. Lokeren, 1912 (foto Jan Pharasyn)*

In al hun verscheidenheid (postkaartjes, prenten, foto's, speldjes, affiches, vlaggen, enz.) en dikwijls schitterend gerestaureerd, zijn de tentoongestelde stukken de sterkste pleitbezorgers van de noodzaak om dit historische patrimonium met de grootste zorg voor het nageslacht te bewaren.

De tentoonstelling is te bezichtigen tot 26 september 1997, alle werkdagen (ma tot vrij) van 9 tot 12u en van 13 tot 17u.

Rondleidingen voor groepen (op aanvraag) kunnen ook op zaterdag. Voor wie dit wenst wordt de tentoonstelling aangeboden als onderdeel van een daguitstap naar Gent, met verschillende mogelijke combinaties

Inlichtingen AMSAB, 09/224.00.79

BIBLIOGRAFIE

Katrien Cuypers en Omar Van Hoeylandt,
departement Bibliotheek AMSAB

Enkele recent verschenen publicaties,
opgenomen in onze collectie werden
geselecteerd en van annotaties voorzien.

*Arbeiter, Arbeiterbewegung und soziale Ideen in
Deutschland : Beiträge zur Geschichte des 19. und 20.
Jahrhunderts* / von G.A. Ritter. - München : Beck,
1996. - 399 p.

Trefwoord(en): Arbeidersbeweging - Duitsland

Verzamelde opstellen representatief voor het werk van
één van de belangrijkste hedendaagse Duitse historici
over mechanismen, motieven en tendensen die de af-
gelopen 200 jaar bepalend waren voor de houding van
de Duitse arbeiders en hun organisaties. Maar ook om-
gekeerd, over de krachtige impulsen vanuit de arbeiders-
beweging die ontwikkeling van staat en samenle-
ving wezenlijk hebben beïnvloed.

*Forschungen zur Arbeiterschaft und Arbeiterbewe-
gung in Spanien* / mit Beiträgen von Walter L. Ber-
necker, Andrew Durgan und George Esenwein ...
[et al.]. - Bochum : IGA, 1996. - 189 p. - (Mittei-
lungsblatt ; 17)

Trefwoord(en): Arbeidersbeweging - Spanje

Verscheidene historici maken een bilan op van de stand
van het onderzoek naar thema's die de arbeidersbewe-
ging in Spanje aanbelangen: o.m. het Spaanse anar-
chisme in de 19de eeuw, de arbeidersbeweging tijdens
de Spaanse Burgeroorlog en tijdens en na Franco, de
communistische beweging, nationaliteitsgebonden
bijzonderheden van de Catalaanse en Baskische arbeiders-
beweging.

Waarom die Italianen? / door Fred Vanhinsberg.
- Berchem : EPO, 1996. - 157 p. : ill.

Trefwoord(en): Migratie - Mijnwerkers - Italië

Over de kleine vooroorlogse Italiaanse mijnwerkersge-
meenschap in Limburg. Levensverhalen van arbeiders
'uit den vreemde', weggejaagd door armoede in eigen
land en geronseld door Belgische mijndirecties wegens
van arbeidsschaarste. Maar echt welkom waren ze niet,
getuige deze versregel uit 1920, gezongen op de wijze
van De Vlaamse Leeuw: .../Waarom die vreemde
lieden?/ Die moesten hier niet zijn!/Waarom die Ita-
lianen?...

*Histoire d'un parcours migratoire : les ouvriers-mi-
niers italiens à Bois-du-Luc (mai 1946-janvier 1949)*
/ par Muriel Hanot. - Louvain-la-Neuve : Aca-
demia-Bruylant : Sybidi, 1996. - 127 p. : ill. -
(Sybidi papers ; 19)

Trefwoord(en): Mijnwerkers - Migranten - Centre

Beschrijft de emigratie uit Italië naar het steenkoolbek-
ken van La Louvière die volgde op het Italiaans-Belgisch
protocol van 23 juni 1946. Vernieuwend is de visie hier-
op vanuit het migrantenmilieu zelf: directe getuige-
nissen over hun wedervaren bij de rekrutering en selec-
tie in Milaan, de reis, de eerste confrontatie met het
werk in de mijnen en hoe een nieuw leven werd opge-
bouwd in een vreemd land.

Jef Ulburghs : de eeuwige rebel. - Groot-Bijgaarden :
Scoop, 1996. - 239 p.

Trefwoord(en): Ulburghs, Jef (biografieën)

Vlotlezende autobiografie van de Limburgse progres-
sieve en geëngageerde priester; bevat naast vele anek-
dotes ruime achtergrondinformatie. Ulburghs leefde
tussen de mijnwerkers in zijn parochies Grâce-Berleur
en Zwartberg, was o.m. actief in de Waalse christelijke
arbeidersbeweging en de basiswerking; begon zijn poli-
tieke loopbaan (1982-1995) als gemeenteraadslid voor
Doorbraak Genk, werd "onafhankelijk" Europees par-
lements lid van de SP, en nadien senator en lid van de
Vlaamse Raad voor Agalev.

*Het salon is vol? : België, vreemdelingen en mensen-
rechten* / door Jules Fermon. - Berchem : EPO, 1996.
- 248 p.

Trefwoord(en): Vreemdelingenbeleid - België

Zwartboek over het door België gevoerde asielbeleid.
Getuigenissen van asielzoekers én hulpverleners over
de manier waarop (politieke) vluchtelingen hier gecon-
fronteerd worden met onbegrijpelijke procedures, wil-
lekeur, gevangnissen, rechteloosheid. "Het salon is
vol" een boutade van toenmalig minister L. Tobback om
aan te geven dat vreemdelingen niet meer (zó) welkom
zijn. Het salon is nog wel toegankelijk voor diegenen
die genoeg geld meebrengen..., merkt de schrijver
droogjes op.

Hier: de Partij van de Arbeid! : vijftig jaar geschiedenis in interviews / onder red. van Martin Mevinus, Lennart Booij en Erik van Bruggen. - Amsterdam : Jan Mets, 1996. - 246 p.

Trefwoord(en): Partij van de Arbeid (PVDA) (Nederland)

Jonge PvdA-leden interviewen mensen die de geschiedenis van de Partij van de Arbeid hebben gemaakt. Geen complete geschiedschrijving, geen analyses maar herinneringen, belevenissen en anekdotes over de belangrijkste ogenblikken in de geschiedenis van de partij, chronologisch gerangschikt. De rode draad in deze gesprekken: de spanning tussen ideaal en praktijk en tegelijk de verbondenheid met de sociaal-democratie.

Un siècle de chansons = A century of songs = Un siglo de canciones / Centre International de Recherches sur l'Anarchisme (CIRA). - Lausanne : CIRA, 1996. - 48 p.

Trefwoord(en): Anarchisme - Liedereren

Brochure bevat teksten van 70-tal liederen uit de periode 1871-1971. Partituren en/of muziekcassettes van deze liederen zijn beschikbaar in de CIRA-bibliotheek. Recent anarchistisch repertoire van o.m. The Hong Kong Black Bird, Bérurier Noir, anarchistische rap-music... ontbreken, want: "nous les trouvons difficiles à entonner et laissons cela aux nouvelles générations".

Che Guevara : een biografie / door Jean Cormier ; met medew. van Hilda Guevara Gadea en Alberto Granado Jimenez. - Amsterdam : Babylon-De Geus, 1996. - 445 p. : ill.

Trefwoord(en): Guevara, Ernesto (biografieën)

Journalist Jean Cormier werkte 10 jaar aan deze biografie. Hij volgde Guevara's spoor doorheen Zuid-Amerika en verzamelde tal van getuigenissen van mensen die Che van nabij gekend hebben. Cormiers onverholene adoratie voor Guevara maakt dit boek tot een ambivalente bron voor historici. En uitspraken in de trant van: "... de ultieme van vriendschap die ik om de getuigen heen wierp..." geven niet direct blijk van wetenschappelijke distantie.